

EUCPN rīku komplekts 14. sērija

Uz sabiedrību vērsta kārtība šodienas Eiropas Savienībā

Kopsavilkums

Šis rīku komplekts ir kopīgs Eiropas Noziedzības novēršanas tīkla (EUCPN) / Eiropas Savienības Tiesībaizsardzības apmācības aģentūras (CEPOL) izdevums, un tas atšķiras no citām pieejamajām rokasgrāmatām par sabiedrībā orientētu kārtības nodrošināšanu (COP). Tajā aprakstīta **virksne ES dalībvalstu nesēnās labās prakses** attiecībā uz COP. Šī rīku komplekta mērķis ir **atbalstīt** politikas veidotājus un praktiķus, jo īpaši **policijas priekšniekus un policijas organizāciju augstāko vadību**, veiksmīgas COP stratēģijas sasniegšanā. Nozares eksperti ir uzsvēruši stratēģiskās iesaistīšanās nozīmi COP filozofijā. Koncentrēšanos uz COP Eiropas līmenī **ierosināja Austrija**, kā EUCPN priekšsēdētāja, izmantojot Vīnes procesu, un kā ES Padomes priekšsēdētāja, iepazīstinot šo tēmu ar neformālo pastāvīgās operatīvās sadarbības komiteju iekšējās drošības un tiesiskuma jomā un Iekšlietu padomes sanāksmes.

COP tiek uzskatīts par būtisku visām ES dalībvalstīm un tiek **plaši ieviests visā ES**, kaut arī dažādos apjomos un dažādās formās. Kamēr COP turpina attīstīties, nodrošinot pozitīvus rezultātus sabiedrībai un policijai, **tā noteikšana joprojām ir izaicinājums**. Konceptija ir pazīstama ar tās dažādajām un dažreiz atšķirīgajām definīcijām. Tas jo īpaši attiecas uz **Eiropas situāciju**, kad COP ES tiek īstenota dažādos veidos. Lai risinātu šo izaicinājumu, mēs apskatījām **Vienotību**, "Apvārsnis 2020" projektu par COP, kurš bija saskāries ar to pašu problēmu. Neskatoties uz daudzajām definīcijām un atšķirīgajām pieejām, pētnieki atrada kopīgus elementus. Apsverot šos elementus saistībā ar citiem pētījumu rezultātiem, Vienotība izveidoja sistēmu COP identificēšanai un izpētei visā Eiropā. Šo sistēmu sauc par **COP sešiem pīlāriem**:

- uzticēšanās un pārlicības veidošana
- atbildība
- informācijas apmaiņa un komunikācija
- vietējo vajadzību risināšana
- sadarbība
- noziedzības novēršana.

Veicot pašreizējās literatūras analīzi un padziļinātas diskusijas ar nozares ekspertiem, mēs esam identificējuši **svārigus faktoros veiksmīgai COP ieviešanai**. Mēs esam izmantojuši zinātniskās atziņas un pieredzi šajā jomā, lai sastādītu skaidras un viegli saprotamas vadlīnijas **10 galveno principu veidā**.

1. COP ir **iebūvēts komponents lielākā valdības sistēmā**. Policijas organizācija nedarbojas izolēti, bet ir daļa no plašākas struktūras, un tā ir atkarīga no vairākiem uzraudzības iestādes atbalsta veidiem. Tāpēc politiķiem un politikas veidotājiem ir svarīgi saprast COP, komunicēt par to, aprīkot policijas organizāciju ar nepieciešamajiem resursiem, lai to veiksmīgi īstenotu, un nodrošināt citām valdības institūcijām nepieciešamās pilnvaras dalībai COP pieejā.
2. COP ir **apņemšanās**. Šīs saistības ietver vadības stila maiņu, samazinot policijas subkultūras pretestību saistībā ar izmaiņām izmaiņām un palielinot izpratni par policijas darbinieku darba apstākļiem. Ja COP pieeju nepieņems visa policijas organizācija, tas būs tikai papildinājums reaktīvai policijas praksei, kas nedos gaidītos rezultātus. COP būtu jāuzskata par efektīvāku darba veidu gan laika, gan pūļu ziņā, nevis kā policijas papildu uzdevumu.
3. COP ir nepieciešami **kvalitatīvi mērījumi**. Arvien vairāk tiek atzīti tādi sabiedrībā balstīti rezultāti kā sabiedrības drošība, baiļu uztvere un aicinājumi uz pakalpojumu. Būtu jāievieš kvalitatīvi iznākuma kritēriji, piemēram, sabiedrības apmierinātības līmenis un sabiedrības sadarbība, kā arī kopienas projektu ilgtspēja, un tiem jāpiešķir prioritāte salīdzinājumā ar kvantitatīvajiem kritērijiem. Policijas darbiniekiem, kuri vēlas apgūt jaunas prasmes, būtu jāapsver tādi stimuli kā paaugstināšanas iespējas, un viņu sasniegumi būtu oficiāli jāatzīst.
4. Ir **jaunas paaudzes COP projekti, kas balstās uz tehnoloģijām**. Pētījuma atklājumi ir uzsvēruši, cik svarīgi ir izmantot šos IKT rīkus, lai atvieglotu saziņu un mijiedarbību, nevis tos aizstājot. Turklāt jāpatur prātā, ka, izmantojot šos rīkus, prioritātei jābūt komunikācijas un mijiedarbības uzlabošanai starp policiju un sabiedrību, nevis informācijas vākšanai.
5. Policijas darbiniekiem jābūt **pienācīgi apmācītiem**, lai COP darbotos. CEPOL apmācību un izglītību definē kā divus atsevišķus jēdzienus. Veiksmīga COP vairāk ir atkarīga no iesaistīto policistu izglītības līmeņa, nevis no apmācības statusa. Paturot prātā šo atšķirību, mēs identificējam piecas apmācāmās vai izglītojamās mērķa grupas: valdību, policijas vadību / vadību, COP virsniekus, parastos policistus un kopienas.
6. COP vienmēr ir **jāaptver vietējā līmenī** un jāpielāgo vietējai situācijai un sociālajam kontekstam. Pētījumi rāda, ka sociālajam kontekstam ir liela ietekme uz policijas prakses nozīmi, interpretāciju un ieviešanu. Reģionos, kur valda vēsturiska neuzticēšanās, uzticības atjaunošana var prasīt desmitiem gadu. Tāpēc COP būtu jāuzskata par daļu no lielākas pārejas no policijas spēkiem uz policijas dienestu, policijai darbojoties sabiedrības labā.

7. Policijas **klātbūtne un familiaritāte** ir COP būtisks aspekts. Ir svarīgi, lai sabiedrībai būtu pietiekami daudz laika, lai iepazītos ar policistiem, un lai policisti saprastu, kā šī sabiedrība darbojas. Saskare starp policiju un sabiedrību ir būtiska attiecību kvalitātei.
8. Policijai vajadzētu **uzzināt par vietējām vajadzībām un tās risināt**. Svarīgs COP aspekts ir problēmu risināšanas pieeja, kuras mērķis ir strukturāli samazināt noziedzību un palielināt drošību. Lai uzzinātu par vietējām vajadzībām, vācot informāciju par sabiedrības interesēm, ir svarīgi izvairīties no vienpusējas perspektīvas. Lai risinātu vietējās vajadzības, ir svarīgi noteikt problēmu cēloņus un koncentrēties uz atkārtotiem negadījumu modeļiem, nevis uz atsevišķiem, uzskatot tos par problēmu grupu.
9. **Drošības sadarbība** ir tā, kad vairāki dalībnieki strādā kopā, lai sasniegtu kopīgu drošības redzējumu. Policija, sadarbojoties ar sabiedrību problēmu risināšanas nolūkos, var samazināt uztvertās nekārtības, kā arī palielināt uzticēšanos policijai un tās uztverto likumību. Ir nepieciešama starpvaldību sadarbība, jo kopienas problēmu risināšana ir uzdevums, kurā iesaistītas visas attiecīgās valsts aģentūras, ar ciešu sadarbību. Ja sabiedrība un citi dalībnieki uzņemas lielāku atbildību sadarbības pieejā drošībai, tai ir potenciāls ļaut policijas spēkiem koncentrēt resursus citiem galvenajiem uzdevumiem.
10. Jāveicina **divvirzienu komunikācija** starp policiju un sabiedrību. Efektīvai, piemērotai un savlaicīgai komunikācijai ir būtiska nozīme veiksmīgai COP pieejai. COP jāietver dažādas inovatīvas pieejas grūti sasniedzamu mērķgrupu sasniegšanai, kurām varētu būt mazs sociālais kapitāls. Turklāt ir svarīgi skaidrot COP sabiedrībai skaidrā valodā, koncentrējoties uz COP iniciatīvām viņu kopienā, to, kāda ir viņu loma COP un ko viņi var sagaidīt. Pētījumi rāda, ka cilvēkiem, kuri ir labi informēti par kārtības uzturēšanu, policistu viedoklis ir pozitīvāks.

COP koncepcija ir iesakņojusies dažādās ES dalībvalstīs, taču dažādās formās, izmantojot dažādas interpretācijas un ar atšķirīgām etiķetēm. Pagaidām nav kopīgas pamata izpratnes visā Eiropā par COP, nemaz nerunājot par vienotu Eiropas pieeju. Būtībā ir nepieciešami atbilstoši resursi, lai sasniegtu kopēju **ES redzējumu par COP**: tas ir, nepieciešams ir pietiekami daudz laika un resursu, lai izmantotu visas attiecīgās zinātniskās publikācijas, kas pieejamas visā ES, iesaistītu pareizos konsultantus un iekļautu sabiedrības perspektīvas.

Turklāt būtu jāpieliek papildu pūles, lai **izprastu un izmantotu visu ES potenciālu** izprastu un izmantotu visu ES potenciālu un tās zināšanas un pieredzi attiecībā uz COP. Pirmkārt, ir ieteicams vienoties par nosaukšanas konvenciju, kas jāizmanto ES. Otrkārt, lielais valodu klāsts ES kultūru bagātina; tomēr tas arī rada šķērsli esošās atziņas dalīšanai visā ES. Lai plašāk dalītos zināšanās ES, nepieciešami papildu centieni tulkot attiecīgus materiālus (piemēram, atbilstošu pētījumu un ziņojumu kopsavilkumus).

Mēs ceram, ka **policijas vadītāji un policijas organizāciju augstākā vadība**, kā arī citi politikas veidotāji un praktiķi izmantos šo rīku komplektu, lai sasniegtu veiksmīgas COP stratēģijas. Svarīga ir politiskā un organizatoriskā dalība, jo COP ieviešanai vai uzlabošanai ir vajadzīgas strukturālas un kultūras izmaiņas policijas organizācijā.

Visbeidzot, jāapspriež jautājums par to, cik lielā mērā COP ir vieta lielākajā **Drošības savienībā**. Tam var būt potenciāls dot nozīmīgu ieguldījumu Drošības savienībā, un tas būtu jāapsver šajā kontekstā.